

ANNE TYLER

La danza del rellotge

Traducció de Marc Rubió

Proa

ANNE TYLER

LA DANSA DEL RELLOTGE

Traducció de Marc Rubió

Proa

Proa
A Tot Vent

Amb el suport del Departament de Cultura

Primera edició: gener del 2019

Títol original: *Clock dance*

© 2018 Anne Tyler

Per la traducció: © Marc Rubió Rodon, 2019

Drets exclusius d'aquesta edició:

Raval Edicions SLU, Proa

Diagonal, 662-664

08034 Barcelona

www.proa.cat

Fotocomposició: Realització Planeta

ISBN: 978-84-7588-746-3

Dipòsit legal: B. 27.783-2018

Queda rigorosament prohibida sense autorització escrita de l'editor qualsevol forma de reproducció, distribució, comunicació pública o transformació d'aquesta obra, que serà sotmesa a les sancions establertes per la llei. Podeu adreçar-vos a Cedro (Centro Español de Derechos Reprográficos, www.cedro.org) si necessiteu fotocopiar o escanejar algun fragment d'aquesta obra (www.conlicencia.com; 91 702 19 70 / 93 272 04 47). Tots els drets reservats.

La Willa Drake i la Sonya Bailey estaven venent xocolatines porta a porta. Ho feien per a l'Orquestra de l'Escola de Primària Herbert Malone. Si en venien prou, l'orquestra podria viatjar a les competicions regionals de Harrisburg. La Willa no hi havia estat mai, a Harrisburg, però li agradava el so aspre i contundent del nom. La Sonya sí que hi havia estat, però no en tenia cap record perquè en aquell temps era molt petita. Totes dues juraven i perjuraven que si ara no aconseguien anar-hi es moririen.

La Willa tocava el clarinet. La Sonya tocava la flauta. Tenien onze anys. Vivien a dos carrers de distància, a Lark City, Pennsilvània, que de ciutat no en tenia res i ni tan sols es podia considerar poble; de fet, no tenia ni voreres, excepte al carrer de les botigues. Als ulls de la Willa, les voreres eren una cosa enorme. S'havia proposat que quan fos gran no viuria mai en un lloc que no en tingués.

A causa de la falta de voreres, no les deixaven anar pel carrer un cop es feia fosc. Per tant, van sortir a la tarda: la Willa carregava una caixa de fusta plena de xocolatines i la Sonya portava un sobre de paper Manila per guardar-hi els diners que esperaven recaptar. Havien començat des de casa de la Sonya, on primer havien hagut d'acabar els deures. La mare de la Sonya els va fer prometre que tornarien tan bon punt el sol de mitjans de febrer, blanc com la llet, s'amagués darrere dels arbres desdibuixats que coronaven els cingles de Bert

Kane. La mare de la Sonya era una mica patidora, molt més que la de la Willa.

El pla era que començarien lluny, al carrer Harper, i acabarien al seu veïnat. A l'orquestra no hi havia ningú que visqués al carrer Harper i les nenes creien que si hi arribaven abans que els altres podrien fer l'agost. Era dilluns, el primer dia de la campanya de les xocolatines; la majoria dels seus companys d'escola probablement esperarien fins al cap de setmana.

Els tres millors venedors guanyarien un sopar de tres plats amb el senyor Budd, el professor de música, en un restaurant del centre de Harrisburg amb totes les despeses pagades.

Les cases del carrer Harper eren bastant noves. Ranxeres, n'hi deien. Totes eren d'una sola planta i estaven fetes de maons, i la gent que hi vivia també era bastant nova —la majoria treballava a la fàbrica de mobles que havia obert a Garrettville un parell d'anys enrere—. La Willa i la Sonya no hi coneixien ningú, i això era una bona cosa perquè no se sentirien tan cohibides a l'hora de fer-se passar per venedores ambulants.

Abans de provar sort a la primera casa, es van aturar darrere d'un gran arbust de fulla perenne per preparar-se. S'havien rentat les mans i la cara a casa de la Sonya, i la Sonya s'havia pentinat aquells seus cabells llisos, foscos i setinats, pels quals la pinta lliscava sense problemes. La tofa arrissada de la Willa requeria un raspall en lloc d'una pinta, però com que la Sonya no en tenia cap, la Willa s'havia limitat a allisar-se els rínxols amb el palmell de les mans tan bé com havia sabut. La Sonya i ella portaven unes jaquetes de llana gairebé iguals, amb una caputxa de pell artificial i uns texans amb la vora inferior doblegada perquè es veiés el forro de franela de quadres. La Sonya anava amb vambes, però la Willa encara no s'havia tret les sabates de cuir amb cordons que portava per anar a l'escola: no havia volgut passar per casa, on la seva ger-

mana petita se li hauria enganxat implorant-li que la deixés acompanyar-les.

—Quan obrin la porta, ensenya la caixa sencera —va dir la Sonya a la Willa—. No només una xocolatina. I pregunta: «¿Que voldria comprar algunes xocolatines?». En plural.

—¿Soc jo, qui ho ha de preguntar? —va dir la Willa—. Em pensava que ho preguntaries tu.

—Em sentiria estúpida, preguntant una cosa així.

—¿I et penses que jo no m'hi sentiré?

—Però tu en saps molt més, de tractar amb els adults.

—¿I tu què faràs?

—Jo m'ocuparé dels diners —va dir la Sonya, i va sacsejar el sobre.

La Willa va dir:

—D'acord, però llavors a la pròxima casa preguntes tu.

—Perfecte —va dir la Sonya.

Esclar que era perfecte, perquè segur que la pròxima casa seria més fàcil. Però la Willa va estrènyer els braços al voltant de la caixa i la Sonya es va girar i, seguida per la Willa, va començar a pujar el caminet de lloses.

Aquella casa tenia una escultura metàl·lica al davant que consistia només en una mena d'arc alt i inclinat molt modern. El timbre de la porta estava il·luminat i brillava fins i tot de dia. La Sonya el va tocar. En algun lloc, dins de la casa, va sonar una doble campanada molt potent, seguida d'un silenci tan profund que les nenes van començar a témer que no hi hagués ningú. Però llavors es van sentir uns passos que s'acostaven i la porta es va obrir, i una dona es va plantar somrient davant seu. Era més jove que les seves mares i més sofisticada, amb els cabells castanys i curts, pintallavis brillant i minifaldilla.

—Oh, hola, noies —va dir, mentre darrere seu s'acostava un

nen petit amb passets insegurs que arrossegava una joguina amb un cordill i preguntava: «¿Qui és, mama? ¿Qui és, mama?».

La Willa va mirar la Sonya. La Sonya va mirar la Willa. D'alguna manera, la Willa va trobar que l'expressió de la Sonya –tan confiada, tan expectant, els llavis humits i lleugerament separats, com si es disposés a començar a parlar al mateix temps que la Willa– era còmica, i va notar que li pujava pel pit una bombolleta de riure que després li va borbollejar a la gola. El xisclet sobtat i sorprenent que va emetre també li va semblar còmic –divertidíssim, de fet– i la bombolla de riure es va convertir en una riallada, tota una cascada de riure, i al seu costat la Sonya va començar a fer espetegar els llavis i es va doblegar sobre ella mateixa mentre la dona se les mirava sense deixar de somriure encuriosida. La Willa va preguntar:

–¿Que voldria...? ¿Que voldria...? –però no va poder acabar; estava col·lapsada; havia perdut l'alè.

–¿Que potser em volíeu vendre alguna cosa? –va insinuar la dona amablement. La Willa es va adonar que probablement a la dona també li havien agafat atacs de riure quan tenia la seva edat, aquells atacs de riure imparables, incontrolables, aclaparadors. Aquell riure era com un líquid que inundava tot el cos de la Willa i va provocar que li caiguessin llàgrimes dels ulls i la va obligar a inclinar-se sobre la caixa de cartró i ajuntar les cames amb força per no fer-se pipí a sobre. Estava morta de vergonya i, per la cara de desesperació i els ulls desorbitats de la Sonya, va veure que ella també ho estava, però a la vegada aquella sensació no podia ser més meravellosa, alliberadora i relaxant. Les galtes li feien mal i semblava que els músculs de la panxa se li haguessin tornat de seda. S'hauria pogut fondre en un bassal allà mateix al porxo.

La Sonya va ser la primera a rendir-se. Desesmada, va

brandar un braç cap a la dona i es va girar per començar a baixar pel caminet de lloses, i la Willa també es va girar i la va seguir sense dir ni una paraula més. Al cap d'un moment, van sentir que la porta d'entrada es tancava suaument.

Ara ja no reien. La Willa se sentia baldada, buida i una mica trista. I la Sonya es devia sentir igual perquè, tot i que el sol encara estava suspès com una moneda de deu centaus blanca i prima sobre els cingles de Bert Kane, va dir:

—Hauríem d'esperar fins al cap de setmana. És massa difícil, amb tots els deures que tenim. —La Willa no l'hi va discutir.

Quan el seu pare li va obrir la porta, la Willa es va adonar que feia cara d'abatiment. Els ulls, darrere les ulleretes sense muntura, semblaven d'un blau més pàl·lid i no espurnejaven com de costum, i es passava el palmell de la mà per la calba llisa amb aquell gest lent i vacil·lant que indicava que alguna cosa l'havia decebut. El primer que va pensar la Willa era que havia descobert el seu atac de riure incontrolat. Sabia que això era poc probable —i, d'altra banda, el seu pare no era dels que s'oposaven a aquella mena d'atacs—, ¿però de quina altra manera podia interpretar la seva expressió?

—Hola, maca —va dir-li amb veu desanimada.

—Hola, papa.

L'home es va girar i va entrar lentament a la sala d'estar, de manera que va deixar que fos ella qui tanqués la porta de l'entrada. Encara anava amb la camisa blanca i els pantalons grisos que portava per anar a treballar, però s'havia canviat les sabates per les sabatilles de pana, o sigui que ja devia fer una estona que era a casa. (Ensenyava manualitats a l'institut de Garrettville i arribava a casa bastant abans que altres pares.)

La seva germana estava asseguda a la catifa, amb el diari

obert per la pàgina de la tira còmica. Tenia sis anys i, d'un dia per l'altre, havia passat de ser bufona a ser realment lletja –les ungles completament rosegades, tot de forats allà on tenia les dents del davant i unes trenes de color castany inquietantment escarransides.

–¿Quantes n'heu venut? –va preguntar a la Willa–. ¿Les heu venut totes? –Perquè la Willa havia deixat la caixa de xocolatines a casa de la Sonya i només portava la cartera d'escola. La Willa va tirar la cartera sobre el sofà i va treure's la jaqueta. Es mirava el pare, que no s'havia parat a la sala d'estar sinó que havia continuat en direcció a la cuina. La Willa el va seguir. A la cuina, l'home va agafar una paella que penjava a tocar dels fogons.

–Aquest vespre, entrepans de formatge fos! –va dir fent una veu falsament alegre.

–¿On és la mama?

–La teva mare no soparà amb nosaltres.

La Willa va esperar que digués alguna cosa més, però el pare estava molt ocupat ajustant el focó de sota la paella, abocant-hi un tros de mantega i tornant a ajustar el focó quan la mantega va començar a crepitjar. Després es va posar a xiular fluixet una cançó que no anava enlloc.

La Willa va tornar a la sala d'estar. L'Elaine havia acabat de llegir la tira còmica i estava plegant el diari –un altre mal senyal: anar amb tant de compte, cosa insòlita en ella; intentar portar-se bé.

–¿És a dalt, la mama? –va preguntar-li la Willa amb un murmuri.

L'Elaine va remenar el cap de manera gairebé imperceptible.

–¿Ha sortit?

–Mm.

—¿Què ha passat?

L'Elaine es va arronsar d'espatlles.

—¿S'ha enfadat?

—Mm.

—¿Per quin motiu?

Una altra arronsada d'espatlles.

I bé, ¿quins motius havia de tenir? La seva mare era la mare més guapa de l'escola, la més jovial i la més elegant, però llavors, de sobte, passava alguna cosa i esclatava en un gran rampell d'ira. Sovint la cosa començava pel seu pare. Podia començar per la Willa o l'Elaine, però en general l'origen era ell. Ja en podria haver après, el pare, pensava la Willa. ¿Aprendre què, però? La Willa el trobava perfecte tal com era i se l'estimava més que a cap altra persona al món. Era divertit, amable, parlava amb veu suau i no tenia mai atacs de mal humor com el pare de la Sonya, ni feia rots a taula com el de la Madeline. Però «oh», li deia la mare, «et conec!, et tinc ben calat, jo! Molt “sí, amor meu; no, amor meu”, però tens mel a la boca i fel al cor!».

Mel a la boca i fel al cor. La Willa no sabia ben bé què volia dir, això. De totes maneres, alguna cosa dolenta devia haver fet. Es va arreparar al sofà i va observar com l'Elaine deixava el diari curosament plegat damunt d'una pila de revistes.

—Ha dit que ja n'havia tingut prou —li va explicar l'Elaine al cap d'un moment. Parlava amb una veueta tota prima i gairebé no movia els llavis, com per amagar el fet que parlava.— Li ha dit que intentés portar aquesta casa ell, si creia que ho podia fer millor. Li ha dit que era «una mosqueta morta». I que era més papista que el papa.

—¿Més papista que el papa? —va preguntar la Willa, i va arrufar el nas. Això li semblava una bona qualitat.— ¿I què ha contestat ell? —va preguntar.

—No ha dit res, al principi. Després ha dit que li sabia greu que pensés això.

L'Elaine es va asseure al costat de la Willa, just a la punta del sofà.

Feia poc havien remodelat la sala d'estar; ara era més moderna. La seva mare havia tret llibres sobre decoració de la biblioteca de Garrettville, i una de les seves amigues del Little Theatre li havia portat mostres de teles i les havien estès aquí i allà, sobre el sofà i sobre els respatlles de les dues butaques que feien joc. Els mobles amb el mateix estampat estaven passats de moda, els va dir la mare. Ara tenien una butaca coberta d'una tela de tweed blavosa i l'altra era de ratlles blaves i verdes. Havien arrencat la moqueta i l'havien substituït per una catifa amb serrells de color blanc trencat, de manera que es veia el terra de fusta fosca tot al voltant. La Willa trobava a faltar la moqueta. Casa seva era una d'aquelles antigues cases de fusta blanca que trontollava quan bufava el vent, i aquella moqueta feia que semblés més sòlida i acollidora. La Willa també trobava a faltar el quadre de sobre la llar de foc, on es veia un vaixell navegant a tota vela sobre un mar esvaït. (Ara hi havia, per dir-ne d'alguna manera, un dibuix d'un cercle borrós.) Però estava orgullosa de la resta de l'habitació. La Sonya li havia dit que tant de bo la mare de la Willa anés a casa seva i redecorés la seva vella i esquifida sala d'estar.

El pare va aparèixer a la porta amb una espàtula a la mà.

—¿Pèsols o mongeta tendra? —els va preguntar.

L'Elaine va dir:

—¿No podem anar al Bing's, papa? Sisplau...

—¿Com?! —va dir fent-se l'ofès—. ¿Rebutjaríeu els meus Entrepans de Formatge Fos Casolans pel menjar d'un autorestant?

Aquells entrepans eren l'única cosa que sabia cuinar. Els

fregia a alta temperatura i deixaven anar una olor intensa i salada que la Willa havia acabat relacionant amb les absències de la seva mare: les migranyes, els assajos teatrals i les vegades que marxava de casa amb un cop de porta.

L'Elaine va dir:

—La Tammy Denton va al Bing's amb la seva família tots els divendres al vespre.

El pare va mirar cap al sostre, com si no se'n sabés avenir.

—¿Però que la Tammy Denton ha apostat per un cavall guanyador a les carreres, últimament? —va preguntar.

—¿Com?

—¿Que se li ha mort una tia rica i ha heretat una fortuna? ¿Que potser ha trobat un tresor enterrat al jardí de darrere?

Es va acostar cap a l'Elaine bellugant còmicament els dits de la mà que tenia lliure, amenaçant-la de fer-li pessigolles, i l'Elaine va xisclar, es va encongir enriolada i es va amagar darrere la Willa. La Willa no en va voler saber res. Va seure tota enravenada, els colzes enganxats al cos.

—¿Quan tornarà la mare? —va preguntar.

El seu pare va redreçar l'esquena i va dir:

—Oh, aviat.

—¿T'ha dit on anava?

—No, no m'ho ha dit, ¿però saps què? Estic pensant que avui tots tres hauríem de beure una coca-cola per acompanyar el sopar.

—Visca! —va dir l'Elaine, sortint de darrere la Willa.

—¿Ha agafat el cotxe? —va preguntar la Willa.

El pare es va passar el palmell de la mà pel cap.

—Doncs sí —va dir.

Mala cosa. Això volia dir que la mare no s'havia limitat a deambular carrer avall fins a casa de la seva amiga Mimi Prentice; havia marxat ves a saber on.

—¿O sigui que avui res d'anar al Bing's? —va dir l'Elaine amb veu trista.

—Calla d'una vegada tu i el Bing's! —va cridar la Willa girant-se cap a ella.

La boca de l'Elaine va quedar oberta de cop.

—Calma i bons aliments —va dir el seu pare.

Però llavors va veure fum que sortia de la cuina i va exclamar «oh, oh!» i se'n va anar corrents a fer soroll de pots i paelles.

Tenien un cotxe vell —amb el parafang d'un color diferent des del dia en què la mare va xocar amb el guarda-raïl de l'autopista Est-Oest— i sempre ple de rampoines del pare: gots de paper, revistes amb les vores doblegades, embolcalls de caramels i cartes amb taques circulars de cafè. Feia anys que la mare volia un cotxe propi però eren massa pobres. Això que eren massa pobres ho deia ella. El pare deia que estaven prou bé.

—En tenim prou per menjar, ¿oi? —preguntava a les seves filles. Sí, i també tenien una nova i elegant sala d'estar, pensava la Willa, i quan li venien aquestes paraules al cap se sentia desdenyosa, amarga i inesperadament adulta.

Allà on el pare havia rascat per fer-ne saltar la part negra, els entrepans de formatge tenien un aspecte escamós, però eren ben bons. I amb la coca-cola, encara més. Com a verdura van menjar mongeta tendra —congelada i no prou cuita, de manera que les mongetes estaven humides i cruïxen entre les dents de la Willa quan les mastegava—. La major part les va amagar sota la crosta de l'entrepà.

Quan el pare s'encarregava del sopar, no es preocupava dels detalls, com ara recollir tot l'escampall de coses de la tau-

la abans de parar-la; o plegar els tovallons de paper en forma de triangle i posar-los sota la forquilla; o abaixar les persianes per aïllar-se de la foscor freda enganxada al vidre de les finestres. Això donava a la Willa un sentiment de buidor. A més, semblava que el seu pare s'hagués quedat sense esma per conversar. Durant el sopar no va dir gairebé res i amb prou feines va tastar el menjar.

Quan van haver acabat de sopar, va entrar a la sala d'estar i va posar les notícies com feia sempre. Normalment l'Elaine l'acompanyava, però aquell vespre es va quedar a la cuina amb la Willa, a qui pertocava desparar taula. La Willa va apilar els plats bruts damunt del taulell, al costat de la pica, i després va agafar el cassó dels fogons i va anar a la sala d'estar per preguntar al seu pare:

—¿Què faig amb les mongetes?

—¿Mm? —va dir. Estava seguint una notícia sobre el Vietnam.

—¿Les guardo?

—¿Com? No. No ho sé.

La Willa va esperar. Darrere seu sentia la presència de l'Elaine, que l'havia seguida com un cadellet. Finalment va dir:

—¿Potser la mama tornarà més tard i en voldrà menjar una mica?

—Llença-les —va dir al cap d'un moment.

Quan la Willa es va girar per tornar cap a la cuina va topar de cara contra l'Elaine; així de prop l'havia seguida.

A la cuina, va llençar les mongetes a les escombraries i va deixar el cassó al taulell. Va passar un drap humit per la taula i va penjar el drap a l'aixeta i després va apagar el llum i l'Elaine i ella van tornar a la sala d'estar i van mirar la resta de les notícies, tot i que era un avorriment. Van seure a costat i costat del seu pare, ben a prop, i ell les va envoltar amb el braç

a totes dues, i de tant en tant les estrenyia, però continuava molt callat.

Un cop acabades les notícies, però, va semblar que s'eixorivia.

—¿Algú s'apunta a un parxís? —va preguntar, fregant-se les mans enèrgicament. La Willa estava una mica de tornada del parxís, però va dir «Jo!» per correspondre al seu to entusiasta, i l'Elaine va anar a buscar el tauler.

Van jugar sobre la tauleta del cafè, les dues nenes a terra i el pare al sofà perquè era massa vell i encarcerat, deia sempre, per seure a terra. La teoria era que el parxís seria bo per millorar l'aritmètica de l'Elaine; quan feia sumes, encara comptava amb els dits. Aquest vespre, però, no semblava que s'hi esforçés. Quan va tirar un quatre i un dos, va anunciar:

—Un-dos-tres-quatre; un-dos —i va avançar la seva fitxa una casella rere l'altra, amb prou força per moure les altres fitxes.

—Sis —va corregir-la el seu pare—. Suma'ls, reina.

L'Elaine es va limitar a asseure's una altra vegada sobre els talons i quan li va tornar a tocar a ella va comptar fins a cinc i després fins a tres. Aquesta vegada el seu pare no va dir res.

L'hora d'anar a dormir de l'Elaine eren les vuit i la de la Willa les nou, però aquell vespre quan el pare va enviar l'Elaine a dalt per posar-se el pijama la Willa la va acompanyar i també es va posar el seu. Compartien habitació; tenien dos llits iguals, a tocar de dues parets oposades. L'Elaine es va ficar al llit i va preguntar:

—¿Qui em llegirà? —perquè la major part de les nits ho feia la seva mare.

—Jo —i la Willa es va ficar sota el cobrellit, al costat de l'Elaine, i va agafar *La caseta del bosc* de la tauleta de nit.

La Willa sempre pensava que el pare d'aquell llibre era

igual que el seu pare, tot i que això no tenia sentit, perquè a la coberta mateixa hi havia una il·lustració on se'l veia amb molts cabells i barba. Però tenia aquella mateixa manera de fer pausada i enraonada i cada vegada que al conte deia alguna cosa, la Willa intentava llegir les paraules amb la veu vellutada del seu pare i es deixava les «g» finals, tal com feia ell.

Al final del capítol, l'Elaine va dir:

—Un altre.

La Willa, però, va tancar el llibre de cop i va respondre:

—No, hauràs d'esperar a demà.

—¿Demà la mare ja serà a casa?

—Esclar —va dir la Willa—. ¿Què et pensaves? Tornarà aquest vespre mateix, ja ho veuràs, probablement.

Llavors va baixar del llit de l'Elaine i va anar cap a la porta amb la idea de cridar pel forat de l'escala i demanar al pare que pugés a acotxar-les, però estava parlant per telèfon; ho va saber per la veu que feia, més forta que de costum, i els silencis entre frase i frase.

—Fantàstic! —va dir amb vehemència, i llavors, després d'un silenci—: A un quart de vuit m'està bé. Jo també haig d'entrar força d'hora.

Devia estar parlant amb el senyor Law, que ensenyava àlgebra a l'institut, o potser amb la senyora Bellows, que era la subdirectora. Tots dos vivien a Lark City i a vegades, si la mare de la Willa necessitava el cotxe, el portaven.

O sigui que, aparentment, l'endemà al matí la mare no seria a casa. Fins ara no havia passat mai una nit sencera fora de casa.

La Willa va apagar el llum, va anar cap al seu llit arrossegant els peus i es va ficar sota les mantes. Es va estirar de panxa enlaire, els ulls oberts de bat a bat. No tenia gens ni mica de son.

¿I si la mare no tornava mai?

No estava enfadada sempre. Tenia molts dies bons. Els dies bons s'inventava projectes apassionants per fer totes tres: coses per pintar, coses per decorar la casa, petits números còmics per representar durant les vacances... I quan cantava tenia una veu fenomenal, clara i, d'alguna manera, líquida. A vegades, si la Willa i l'Elaine l'hi imploraven, s'asseia a la seva habitació a l'hora d'anar al llit i els cantava, i quan començaven a adormir-se s'aixecava i sortia de l'habitació encara cantant, però més suaument, i cantava fins que arribava al peu de l'escala, cada vegada més fluix fins que callava. La Willa s'entusiasmava quan cantava «Down in the Valley», sobretot la part en què demanava que algú li escrivís una carta i l'enviés per correu amb destinació a la presó de Birmingham. Era una cançó tan melangiosa que ara, només d'imaginar-se que la sentia, a la Willa li va fer mal el cor. Però era aquella mena de mal dolçament pesant i agradable.

L'endemà al matí, per despertar-les, el pare va fer el seu típic xiulet des de la porta. Piii-piii!, xiulava, com les dues primeres notes de «Dixie», pensava sempre la Willa. Feia hores que s'havia despertat, però va fer veure que obria els ulls, s'estirava i badallava. Ja sabia que la mare encara no havia tornat. La casa ressonava i semblava massa exposada a la llum blanca i somorta que entrava per les finestres.

—Hola, dolça —va dir el seu pare—. Us he deixat dormir tant com he pogut, però hauré de marxar abans que arribi l'autobús. ¿Faràs que totes dues estigueu preparades per anar a l'escola?

—D'acord —va dir la Willa. Es va incorporar i va mirar cap a l'Elaine, que estava estirada de costat, de cara a ella. L'Elaine

va obrir els ulls just aleshores i va parpellejar. A la Willa li va semblar que ella tampoc dormia.

—He deixat la clau a la taula de la cuina —va dir el pare—. Penja-te-la al coll, ¿et sembla? Per si de cas heu d'entrar soles quan arribeu a casa aquesta tarda.

—D'acord —va tornar a dir la Willa.

El pare es va esperar per assegurar-se que es llevava i després els va fer un petit adeu amb la mà i va tornar al pis de baix. Poc després el clàxon d'un cotxe va ressonar a fora i la Willa va sentir la porta de l'entrada que s'obria i es tancava.

Es van vestir amb el mateix que s'havien posat el dia abans, perquè la Willa no tenia ganes de prendre tantes decisions. Després es va pentinar amb el raspall. Els cabells de l'Elaine encara tenien aquelles dues trenes escarransides i va assegurar-li que no calia refer-les, però la Willa li va dir:

—¿Què t'empatolles? Estan mig desfetes. —Va acabar de desfer les trenes de l'Elaine, la va pentinar mentre la germana petita es regirava i s'apartava d'ella amb ganyotes de dolor, i els hi va tornar a fer. Després de posar-li la segona goma, es va sentir capaç i eficient, però llavors l'Elaine va dir:

—No estan bé.

—¿Què vols dir que no estan bé?

—Me les noto massa fluixes.

—Estan com te les fa la mare sempre —va dir la Willa.

Això era la pura veritat, però l'Elaine va tornar a mirar-se al mirall de la porta de l'armari i quan es va girar tenia els ulls plens de llàgrimes.

—No estan igual! —va dir—. Me les noto deslligades!

—Doncs he fet el que he pogut! Ostres!

A l'Elaine les llàgrimes li regalimaven galtes avall, però no va dir res més.

Per esmorzar van menjar cereals, suc de taronja d'un bric

i les vitamines que prenien en pastilles masticables. Després la Willa va desparar la taula i hi va passar el drap. Ara el taulell estava ple de plats bruts, els de la nit anterior i els de l'esmorzar, i aquella visió era molt depriment.

El pare s'havia fet un cafè, va veure, però no havia deixat cap bol ni cap plat, o sigui que no devia haver menjat res.

Tenia por que perdessin l'autobús de l'escola –no estava acostumada a calcular el temps ella sola– o sigui que es va afanyar perquè totes dues es possessin les jaquetes i les mitenes, i van sortir ràpidament de casa; van anar a correu cap a la parada de l'autobús i hi van arribar massa d'hora. Un cop a la parada –una marquesina amb un anunci de rapè antic i escrotonat i un banc a dins– es van asseure molt juntes, abraçades a les carteres de l'escola per escalfar-se, exhalant uns fillets d'aire blanc. La cosa va millorar quan van arribar els altres: l'Eula Pratt i el seu germà i els tres nois Turnstile. Es van apinyar tots a la marquesina tremolant ostensiblement i a la Willa va començar a passar-li el fred.

A l'autobús normalment l'Elaine s'asseia amb la Natalie Dean, però aquell matí va seguir la Willa fins al darrere, on la Sonya guardava un lloc a la Willa, i es va instal·lar al seient buit de l'altra banda del passadís. Era veritat que les trenes se li veien una mica desastrades. I les cuetes dels extrems eren massa llargues. La seva mare només deixava dos o tres centímetres de cua.

La Sonya va dir que hi havia estat pensant i creia que si venien les xocolatines només a la família no haurien d'anar pel món trucant al timbre de desconeguts.

–Jo tinc quatre oncles per part de mare –va dir–, i un oncle i dues tietes per part de pare, només que les tietes viuen lluny. Però no passa res: em poden enviar els diners per correu i puc guardar les xocolatines fins al pròxim dia que ens vinguin a veure.

—Tu tens una família molt més gran que jo —va dir la Willa.

—I després hi ha la meva àvia Bailey: això no cal dir-ho, esclar. Però els meus altres avis estan morts.

Els avis de la Willa encara vivien, d'un costat i de l'altre, però no els veia gaire sovint. De fet, els pares del seu pare no els veia mai, perquè la mare de la Willa deia que no hi tenia absolutament res en comú. D'altra banda, eren gent de camp i no podien deixar els animals. Per festes, a vegades els pares de la mare sí que baixaven de Philly, tot i que no gaire sovint i per no gaire temps, però a la mare no li agradaven ni el seu germà ni la seva germana i no els venien a veure gairebé mai. Segons ella, el seu germà sempre havia sigut el preferit perquè era noi, i la seva germana també era la preferida perquè era la més petita i la més guapa; la seva germana era una malcriada sense remei, deia. La Willa estava gairebé segura que si insinuava que els volia vendre xocolatines, la mare deixaria anar un esbufec. I ben mirat, si eren realment tan horribles, probablement tots li dirien que no.

—Potser jo només provaré amb la gent del meu carrer —va dir a la Sonya—. És més fàcil que amb els desconeguts, almenys.

—D'acord, però el Billy Turnstile viu al teu carrer, recorda. Fes-ho aviat o ja haurà anat a veure a tothom.

La Willa va mirar de reüll cap al Billy. S'estava barallant amb el seu germà i intentava prendre-li de les mans alguna cosa de menjar que portava embolicada amb un paper de cel·lofana.

—El Billy Turnstile sempre seu a les últimes files —va dir—. ¿Què t'hi jugues que tot això li importa un rave?

—Ah, i també tinc una padrina —va dir la Sonya.

—Quina sort que tens —li va dir la Willa.

Quan fos gran es casaria amb un home que vingués d'una família ben gran, alegre i unida. Un home que s'entendria

amb tots els parents –seria la mateixa mena d’home que el seu pare, cordial i relaxat– i la família s’estimaria la Willa i la tractaria com a un dels seus. Tindria sis o vuit fills, la meitat noies i l’altra meitat nois, i es criarien jugant amb la seva multitud de cosins.

–La teva germana està plorant –li va dir la Sonya.

La Willa va girar el cap i va veure que l’Elaine s’eixugava el nas amb el dors de la mà, enfundada en la mitena.

–¿Què et passa? –va cridar-li des de l’altra banda del passadís.

–Res –va dir l’Elaine amb veu prima. Ara la mitena tenia un rastre lluent, com un regalim de goma d’enganxar.

–No li passa res –va dir la Willa a la Sonya.

Però a mitja jornada escolar, just després de l’hora de dinar de la Willa, la infermera va venir a l’aula i va demanar a la mestra que deixés sortir la Willa Drake.

–La teva germaneta té mal de panxa –va dir a la Willa mentre anaven cap al consultori–. No crec que sigui greu, però sembla que no hi ha manera de posar-se en contacte amb la teva mare i la teva germana ha demanat si podies venir a fer-li companyia.

Això, al principi, va fer que la Willa se sentís important.

–Probablement és tot psicològic –va dir amb veu d’entesa, i quan van arribar al consultori l’Elaine es va incorporar a la llitera amb cara d’estar contenta de veure-la i la infermera li va portar una cadira. Però llavors l’Elaine es va tornar a estirar i es va tapar els ulls amb el braç, i la Willa no tenia res a fer. Va observar com la infermera emplenava uns papers a la seva taula, a l’altra banda de l’habitació. Va fixar-se en un pòster de colors vius on s’explicava la importància de rentar-se les

mans. Algú va picar a la porta –la senyora Porter, de sisè– i la infermera va sortir per parlar-hi; com que va deixar la porta entreoberta, la Willa va veure que passava la classe de setè en pes per anar a dinar. Un dels nois va donar un cop de colze a un altre i el va fer ensopegar, i la senyora Porter va dir:

–T’he vist, Dickie Bond!

Aquella veu va ressonar per tot el passadís com si sortís d’un cargol de mar, i també va ressonar la veu d’una noia de setè que deia:

–...un to estrany, rosa taronjós, que feia que les dents se’m veiessin com grogues...

¿Podia ser que tots aquells nois i noies tinguessin famílies completament felices? ¿No n’hi havia cap que amagués alguna cosa que passava a casa? No ho semblava pas. Semblava que les seves úniques preocupacions fossin el dinar, els amics, les amigues i els pintallavis.

La infermera va tornar a entrar, va tancar la porta i els sorolls del passadís van quedar esmorteïts. Tot i així, la Willa va sentir el moment en què començava l’assaig d’orquestra. Vaja. A ella li encantava, l’orquestra. Estaven aprenent «La dansa lliscant de les donzelles», de Borodin. Les primeres notes eren tan suaus i vacil·lants –notes dèbils, pensava sempre la Willa– que va trigar un moment a distingir-les, però després s’enfortien sobre la melodia principal. Era la melodia d’«Un estrany al paradís», i els nois de les últimes files sempre cantussejaven: «Agafa’m la mà, soc estrany i malaltís...»,* fins que el senyor Budd feia picar la batuta contra el faristol. El senyor Budd era molt guapo, amb uns llargs rínxols rossos i uns músculs prominents. Podia passar per una estrella de rock. Si la Willa venia més xocolatines que ningú i aconseguia anar a so-

* Paròdia de la primera frase d’aquesta cançó del 1953, «Stranger in

par amb ell, es veuria incapaç de badar boca. Gairebé preferia no anar-hi a sopar.

L'orquestra va parar i va tornar a començar. El mateix principi dèbil, el mateix «Agafa'm la mà...», però ara cada vegada més potent i convençut.

—¿Hi serà avui, la mama, quan arribem a casa? —va preguntar l'Elaine.

La Willa se la va mirar. Havia abaixat el braç i arrufava les celles amoïnada.

—Esclar que sí —va dir la Willa.

Esclar que hi seria, però, tot i així, a l'autobús la Willa va dir a la Sonya que no podia anar a casa seva després d'escola.

—Haig de cuidar la meva germana —va dir. Ho va dir amb un murmuri, perquè la seva germana no la sentís. La seva germana seia tota sola una altra vegada, a l'altre costat del passadís.

Des de davant de casa, costava dir si hi havia algú a dins o no. És veritat, no hi havia llum a les finestres, però al cap i a la fi encara era de dia. L'herba es veia aixafada i marcida, i feia tan fred que les fulles del rododendre del costat del porxo estaven recargolades com puros. La Willa va buscar la clau que tenia penjada del cordill, a la jaqueta. Primer hauria pogut intentar trucar al timbre de la porta, però no volia que la seva germana es quedés allà esperant perquè finalment es trobés que no passava res.

Al rebedor hi havia un silenci palpitant. A la sala d'estar,

Paradise» que en lloc d'això diu: «Agafa'm la mà, soc un estrany al paradís...». (N. *del t.*)

l'únic moviment era l'oneig de la vora d'una cortina damunt d'un radiador.

—No hi és —va dir l'Elaine amb aquella seva veu prima.

La Willa va tirar la cartera sobre el sofà.

—Dona-li temps —va dir.

—Però si ja n'hi hem donat, de temps! Li hem donat tota la nit!

«Temps per pensar», en deia el seu pare. La seva dona l'esbroncava fent picar un peu a terra, o bé clavava una bufetada a la Willa (quina experiència tan colpidora i humiliant, rebre una bufetada, quina cosa tan espantosa als ulls d'una persona), o bé sacsejava l'Elaine com si fos una nina de drap, i després s'engrapava els seus propis cabells amb totes dues mans, de manera que quan se'ls havia deixat anar se li veien fets un embull, sobresortint a tots dos costats del cap. Tot seguit marxava, i la casa quedava trasbalsada i tremolosa, i el pare deia:

—No passa res, només necessita una mica de temps per pensar. —No semblava alterat en absolut.— Està esgotada, això és tot —afegia.

—Altres persones s'esgoten —li va dir una vegada la Willa— i no es comporten d'aquesta manera.

—Ja, però tu ja saps que ella és un sac de nervis.

La Willa es preguntava com podia ser tan comprensiu quan ell no perdia mai la calma; que ella recordés, ni tan sols havia arribat a aixecar mai la veu.

Ara va pensar que tant de bo el seu pare fos aquí. Generalment, a les quatre ja era a casa, però aquell dia no hi podien comptar perquè tornava amb el cotxe d'algú altre.

—¿Vols berenar? —va preguntar a l'Elaine—. ¿Què et sembla un got de llet amb galetes?

—Galetes..., potser sí.

—Si no hi ha llet, no hi ha galetes!

Això era el que sempre deia la seva mare, i la Willa ho va dir amb el mateix to melodiós i alegre d'ella. Va ser tot un esforç, però.

A la cuina va omplir un got de llet i el va deixar a la taula, juntament amb dues Oreos. No va agafar res per a ella perquè tenia l'estranya sensació que alguna cosa li havia quedat encaçada a la gola. En lloc d'això, va anar a buscar la cartera al sofà i la va portar al menjador, on sempre feia els deures. Abans de posar-s'hi va arribar l'Elaine, amb les galetes però sense la llet, i es va asseure davant seu. Els alumnes de primer no tenien deures, o sigui que la Willa va preguntar:

—¿Vols agafar la teva llibreta de pintar?

L'Elaine es va limitar a remenar el cap.

La Willa va decidir ignorar-la. Va treure els exercicis de matemàtiques i es va posar a treballar, però en cap moment va deixar de ser conscient que tenia els ulls de la seva germana a sobre. De tant en tant, en el moment en què l'Elaine feia una mossegadeta a l'Oreo, la sentia rosegar tímidament.

Quan la Willa va començar a contestar les preguntes d'història, l'Elaine s'havia acabat les dues galetes i continuava allà asseguda, i de tant en tant deixava anar un sospir sorollós que la Willa feia veure que no sentia. Llavors va sonar el telèfon.

—Ja hi vaig! —va dir l'Elaine, però la Willa va arribar a la cuina abans i va agafar l'auricular primer.

—¿Digui? —va dir.

—Hola, dolça —va dir el seu pare.

—Hola, papa.

—¿Va tot bé?

La Willa sabia què li preguntava en el fons, però només li va dir:

—Sí. Jo faig els deures i l'Elaine acaba de berenar.

Hi va haver un silenci i llavors ell va dir:

—Bé, no hauria de trigar gaire a arribar. Estic esperant que el Doug Law acabi una reunió amb un alumne.

Tornaria amb el cotxe del senyor Law, doncs. Era millor això que no pas que tornés amb la senyora Bellows, que a vegades es quedava al despatx fins molt tard, les sis o les set de la tarda. La Willa va dir:

—D'acord, papa.

—Prepareu-vos per menjar els millors entrepans de formatge fos del món!

—D'acord.

Va penjar i es va girar cap a l'Elaine, que l'observava amb atenció.

—Diu que serà a casa de seguida —li va assegurar la Willa.

L'Elaine va deixar anar un altre sospir.

La Willa va resseguir la cuina amb la mirada i va veure el taulell ple de plats bruts, més plats a la pica, i el got de llet de l'Elaine sobre la taula, intacte, juntament amb el batibull del dia anterior.

—Hauríem de fer neteja —va dir—. ¿Em vols ajudar a rentar plats? ¿Jo els rento i tu els eixugues?

—Sí! —va dir l'Elaine. Semblava il·lusionada: normalment la que rentava era la seva mare i la que eixugava, la Willa.

—¿M'haig de posar el davantal? —va preguntar.

—Doncs esclar.

La Willa va lligar un dels davantals de la seva mare just per sota de les aixelles de l'Elaine perquè no l'arrossegés per terra. Després va omplir d'aigua calenta els dos costats de la pica i l'Elaine va acostar el tamboret per poder arribar al taulell. Quan la Willa va haver rentat el primer plat, va haver-lo submergit a l'aigua d'esbandir i el va haver deixat a l'escorredor, l'Elaine el va agafar amb compte i amb un drap de cuina va

eixugar-lo fins a l'últim racó. Va tardar una eternitat, però era millor així, va suposar la Willa. Ella també es va començar a moure molt lentament, allargassant el procés, i quan va haver acabat de rentar els plats va netejar totes les superfícies, incloent-hi els fogons, va recollir l'escampall de coses de sobre la taula i va tornar a ficar la llet de l'Elaine a la nevera.

—Ho he fet bé, ¿no creus? —va preguntar l'Elaine quan va haver eixugat l'últim plat.

—Sí, molt bé, Lainey —li va dir la Willa.

La veritat era que no estava tan malament quedar-se com a responsable de la casa. Va començar a imaginar-se que allò fos una situació permanent: que només fossin tots tres per sempre més i haguessin d'estirar el carro sols. Què carai, entre ella i el seu pare es podien ocupar de tot perfectament! Tots dos eren sistemàtics i metòdics. Si mai tornés la mare, diria: «Oh». Miraria al seu voltant i diria: «Oh. Veig que us en sortiu millor del que me'n vaig sortir jo».

—¿Saps què? —va preguntar la Willa a l'Elaine—. Voto per preparar unes postres.

—Postres! —va dir l'Elaine. Va començar a somriure d'orella a orella, ensenyant el forat d'entre les dents, i va allisar-se el davantal.— ¿Quina mena de postres?

—Un pastís, potser, o un púding. Un púding de xocolata.

—Sí! ¿En saps fer?

—Estic segura que podem trobar una recepta —va dir la Willa. Començava a engrescar-se amb la idea. Normalment, no feien postres. Sempre havia envejat la Sonya perquè la seva mare feia postres cada vespre de la setmana. I el púding de xocolata eren les postres preferides del seu pare; això i el pastís cremós de xocolata, però la Willa va pensar que la massa seria complicada de fer.

—Serà un secret, no l'hi direm al papa fins que acabem de

sopar –va dir a l’Elaine–, i llavors el traurem. Es quedarà de pedra. –Mentre parlava va moure el tamboret i s’hi va enfilel per mirar els llibres de receptes que la seva mare tenia en un prestatge de la cuina.

–*La cuina de la núvia* –va llegir–. En aquest hi ha d’haver la recepta més fàcil. –El va baixar i el va obrir sobre el taulell. L’Elaine es va posar a tocar del seu colze, els ulls sobre el dit de la Willa, que es desplaçava columna avall. –Pastís de pera, pastís de xocolata..., púding de xocolata. Dues-centes seixanta-u–. Va buscar la pàgina 261. –Sucre, cacau en pols, sal. Crema de llet, vainilla... oh, oh. Midó de blat de moro. –Ni tan sols sabia com era el midó, però va anar a mirar a l’armari on la seva mare guardava la farina i coses així, i l’hi va trobar. Va deixar la capsa sobre el taulell i l’Elaine va dir:

–¿Puc remenar, Willa? ¿Puc?

–Esclar –li va dir la Willa.

L’Elaine no tenia permís per fer res als fogons encara, de manera que la Willa va posar un cassó a la taula de la cuina i li va fer remenar-ho tot allà. No cal dir que l’Elaine va empastifar i esquitxar la taula entusiàsticament, i el midó i el cacau en pols van quedar agrumollats en lloc de barrejar-se, però la Willa va dir:

–Molt bé, Lainey –i després va posar el cassó al fogó i va remenar ella, més suaument, mentre s’escalfava.

Però no va tenir més sort que l’Elaine. Els grumolls no es van desfer, ni tan sols després que la barreja comencés a borbotellar per les vores. Semblava llet normal i corrent barrejada amb una grava blanca i marró.

–¿Què passa? ¿S’està convertint en un púding? –va preguntar l’Elaine, perquè no era prou alta per veure-ho ella mateixa. La Willa no va contestar. Va apujar el foc encara més i el cassó bullent hauria vessat si no l’hagués aixecat d’una revola-

da i l'hagués deixat sobre un fogó apagat, però la grava encara era allà.

—No ho entenc —va dir a l'Elaine. Va apagar el fogó de la dreta, que resplendia amb un color vermell fosc i intens, i després es va quedar mirant dins del cassó.

—¿Què? ¿Què? —va preguntar l'Elaine.

—No sé què...

Des de la sala d'estar, el pare va cridar:

—¿Hola?

La Willa i l'Elaine es van mirar.

—¿Que hi ha algú?

—Amaga'l! —va xiuxiuejar l'Elaine—. Fica-ho a la nevera.

—No puc! Encara no és un púding!

—¿Doncs què és?

—¿Què fan, senyoretetes? —va preguntar el pare des de la porta de la cuina.

La Willa es va girar per mirar-lo, intentant tapar-li la visió del cassó, però ell es va apropar més i va mirar per sobre l'espatlla de la nena. Encara anava amb la jaqueta de llana i feia olor d'aire d'hivern.

—¿Cacau? —va preguntar-li.

—És púding de xocolata —va dir la Willa mirant-se les sabates.

—¿Què diu que és?

—Púding de xocolata, papa! —va cridar alegrement l'Elaine—. Te l'hem fet de postres! Havia de ser una sorpresa!

—Caram. I tant que n'estic, de sorpreses —va dir—. No tenia ni idea que sabéssiu cuinar. Això sí que és tot un què!

—L'hem esguerrat —va dir la Willa.

—¿Com dius?

—Està tot ple de grumolls! —va esclatar—. No es barreja, i no hem parat de remenar i remenar.